

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Безпека дорожнього руху”

*освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів
напряму 6.070106 Автомобільний транспорт*

Чинний від 2011-09.01.

В и д а н н я   о ф і ц і й н е

Дніпропетровськ

Державний ВНЗ «НГУ»
2011

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

програми навчальної дисципліни “Безпека дорожнього руху”

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор

_____ П.І. Пілов
_____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО

Директор науково-методичного центру

_____ В.О. Салов
_____ 20__ р.

Завідувач кафедри Автомобілів та
автомобільного господарства

_____ К.М.Бас
_____ 20__ р.

Керівник розробки

_____ К.М.Бас
_____ 20__ р.

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Кафедрою Автомобілів та автомобільного господарства

2 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом ректора Національного гірничого університету
від 30 серпня 2009 р. № 55

3 ВВЕДЕНО

вперше

4 РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Бас Костянтин Маркович, завідувач кафедри Автомобілів та автомобільного господарства, ДВНЗ «Національний гірничий університет»;

Литвин Павло Васильович, ст.. викладач кафедри Автомобілів та автомобільного господарства, ДВНЗ «Національний гірничий університет»

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу ДВНЗ «Національний гірничий університет».

Вступ

Цей стандарт є складовою стандартів вищої освіти Національного гірничого університету.

Програма навчальної дисципліни – нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійної програми (ОПП).

Навчальна дисципліна визначає комплекс модулів, що підлягають підсумковому контролю. Модуль – це задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується за допомогою певних видів навчальних занять з визначеними цілями (лекції та лабораторні роботи. Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, створена за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в ОПП.

Навчальна програма розробляється кафедрою, яка наказом ректора закріплена для викладання дисципліни.

Компетенції, що визначені програмою, є об'єктом перевірки при проведенні контрольних заходів.

Програма навчальної дисципліни розробляється на весь період реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.070106 Автомобільний транспорт і затверджується наказом ректора.

1. Галузь використання

Стандарт поширюється на кафедру Автомобілів та автомобільного господарства ДВНЗ «НГУ», що проводить викладання нормативної дисципліни «Безпека дорожнього руху» бакалаврам з напряму підготовки – автомобільний транспорт.

Стандарт встановлює:

- компетенції, які має опанувати студент;
- перелік змістових модулів та інформаційну базу (навчальні елементи), яка опосередковує освітні та професійні уміння за вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази;
- позначення одиниць фізичних величин, які використовуються в навчальному матеріалі;
- форму та вимоги до підсумкового контролю;
- інформаційно-методичне забезпечення навчальної дисципліни;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт придатний для цілей сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2. Нормативні посилання

2.1. Закон України «Про вищу освіту».

2.2. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів та молодших спеціалістів за напрямом 6.0701106 «Автомобільний транспорт».

2.3. СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.

3. Базові дисципліни

Вступ до фаху	Автомобілі: конструкції
Правила дорожнього руху	Безпека життєдіяльності.

4. Дисципліни, що забезпечуються

Згідно з ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр це дисципліни: Автомобілі: теорія експлуатаційних властивостей та розрахунки, Експлуатація та обслуговування машин; Автомобільні дороги; Автомобільні перевезення; Охорона праці.

5. Обсяг дисципліни

В дисципліні «*Безпека дорожнього руху*» розглядаються компоненти системи дорожнього руху, їх значення та вплив на безпеку дорожнього руху, вимоги законодавства в сфері дорожнього руху. Надаються основи знань необхідних для організації роботи по забезпеченню безпеки дорожнього руху у процесі професійної діяльності в автотранспортній галузі.

Загальний обсяг – 2 кредити ECTS

Лекції – 16 академічних годин

Лабораторні заняття – 8 академічних годин

Самостійна робота – 48 академічних години

6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни

№	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі
1	2	3
1	Орієнтуватися у проблемах організації дорожнього руху та вимогах нормативних актів у сфері безпеки дорожнього руху. Аналізувати компоненти дорожнього руху. Враховувати особливості психофізіології праці водія у вирішенні питань забезпечення безпеки дорожнього руху. Оцінювати дорожні умови та їх вплив на безпеку дорожнього руху. Застосовувати знання будови автомобілів для контролю їх технічного стану з точки зору забезпечення безпеки руху. Мати первинні навички оформлення та аналізу дорожньо-транспортних пригод. Знати основні причини та вживати заходів по запобіганню дорожньо-транспортним пригодам.	Лекції 1. Вступ. Проблеми забезпечення безпеки дорожнього руху. 2. Нормативне регулювання та діяльність у сфері безпеки дорожнього руху 3. Водій та безпека дорожнього руху. Перевезення пасажирів та вантажів 4. Дорожні умови та безпека дорожнього руху. Основи організації дорожнього руху 5. Стан транспортних засобів та безпека дорожнього руху 6. Вирішення питань забезпечення безпеки руху, що потребують узгодження з ДАІ 7. Організація роботи з забезпечення безпеки дорожнього руху в автопідприємстві 8. Дорожньо транспортні пригоди, їх причини заходи по запобіганню. Відповідальність за порушення ПДР
2	Проводити обстеження транспортних та пішохідних потоків. Визначати пропускну здатність доріг та втрати часу автомобілями на перехрестях. Планувати та реалізовувати заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в автопідприємстві	Лабораторні заняття 1. Обстеження швидкості руху транспортного і пішохідного потоків 2. Обстеження інтенсивності та складу транспортних потоків 3. Перевірка пропускну здатності вулиці і перехрестя. Визначення втрат часу автомобілями на перехрестях

7. Позначення фізичних величин

V - швидкість руху;
 G - сила ваги;
 m - маса вантажу;
 F_k - сила тяги;
 $F_{ц}$ - відцентрова сила
 W - опір руху;
 S_r - гальмовий шлях

N - потужність;
 a - прискорення;
 f - коефіцієнт тертя;
 β - кут нахилу площини до горизонту;
 φ - кут природного укоосу;
 ψ - коефіцієнт зчеплення

8. Форма підсумкового контролю

Нормативна форма підсумкового контролю – залік, який проводиться письмово по затвердженими кафедрою питаннями та білетами. До заліку допускаються студенти, які виконали та захистили передбачені лабораторні роботи.

Оцінювання визначає ступінь оволодіння студентом компетенціями, що передбачені програмою. Підсумковий результат реалізується шляхом визначення середньозваженого балу за результатами залікового та лабораторного модульного контролю.

9. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.».

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у вигляді типових ситуаційних вправ з прикладами рішень.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

10. Рекомендована література

1. Закон України “Про дорожній рух” від 30.06.93 р. (зі змінами та доповненнями).
2. Правила дорожнього руху. Затверджені постановою КМ України від 10 жовтня 2001 року № 1306 (зі змінами та доповненнями).
3. Конвенція о дорожном движении. Конвенция о дорожных знаках и сигналах. М, 1971.
4. ДСТУ 4100-02 Знаки дорожні.
5. ДСТУ 2587-94 Розмітка дорожня.
6. СНиП 2.05.02-85. Автомобильные дороги.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення (зі змінами та доповненнями).
8. Кримінальний кодекс України. Харків: Одісей, 2004, 274 с.
9. Цивільний кодекс України. Харків: Одісей, 2004, 458 с.
10. Афанасьев Н.М. и др. Конструктивная безопасность автомобиля: Учебное пособие для студентов вузов. – М., 1983 – 212 с.
11. Бабков В.Ф. Дорожные условия и безопасность движения, М.: Транспорт, 1970. -188 с.
12. Волошин Г.Я. и др. Анализ дорожно-транспортных происшествий. – М., 1997. – 240 с.
13. Иванов В.Н. Наука управления автомобилем. – М., 1984. – 256 с.
14. Илларионов В.А. и др. Правила дорожного движения и основы безопасного управления автомобилем. – М., 1991. – 416 с.
15. Коментарі до правил дорожнього руху України – С. Г. Коломієць, В. Ф. Дудник, З.Д. Дерех, В.М. Зайченко, Ю.Є. Заворицький – Х., 2003. – 336 с.,
16. Коноплянко В.И. Организация и безопасность дорожного движения, М.: Транспорт, 1991. -183 с.
17. Клишковштейн Г.И. Организация дорожного движения, М.: Транспорт, 1982. -240 с.
18. Основи керування автомобілем і безпека руху. Підручник. Безсмертний В.О. та ін. – К., 1996. – 312 с.
19. Навчальне видання до практичних занять та лабораторних робіт з дисципліни “Організація дорожнього руху” / Укл. Денисенко О.В., Засядько Д.В.-Харків, ХНАДУ, –2004.–49с.

11. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.